

#Koordinazioa

Ezaugarria

Zenbait ohar lankidetzaz publiko-
sozialeko proiektuei forma
ematen dien ezaugarri honi buruz
hausnartu eta ikasi dugunaz.

Bherrian azken urte hauetan egindako lanaren eta ikasitakoaren ondorioz, Lankidetza Publiko Sozialaren esperientzien arrakasta-gakoak ulertzeko, alderatzeko eta aztertze modua errazten duten 10 ezaugarri sortu ditugu.

Dokumentu honek bederatzigarren ezaugarri buruzko berariazko ikerketa-prozesuaren hausnarketa eta gako nagusiak biltzen ditu: Koordinazioa. (10etik9).
<https://bherria.eus/eu/hibridazioa-ezaugarria>

Sustatzaileak:

BOLUNTARIOTZAREN
EUSKAL KONTSEILUA

CONSEJO VASCO
DEL VOLUNTARIADO

Dokumentu hau 2024ko abenduan argitaratu da, CC-BY-SA 4.0 lizentziapean —egungo bertsioa eta ondorengoak—, eta lizentzia horrek modu askean banatzea ziurtatzen du, libre erabiltzeko eta bertatik obrak sortzeko aukera ematearekin batera, betiere iturria aipatzen bada eta lizentzia beraren pean partekatzen bada.
www.bherria.eus

KOORDINAZIOARI buruz

Txosten honetan, Administrazio Publikoaren eta herritarren arteko koordinazioa eraginkorra izateko funtsezko elementuak aztertzen dira. Lankidetza publiko-sozialeko ekimenak iraunkorrak izan daitezen, beharrezkoa da lidergo koiunturalen mendekotasuna gainditzea eta egitura sendoak eraikitzea, jarraitutasuna eta koherentzia bermatuko dituzten arau-esparru eta guzti.

Koordinazio-espazioek funtzio operatiboa betetzeaz gain, elkarrizketarako benetako laborategi bihurtzen dira. Horietan, konfiantzazko harremanak egiten dira, helburu partekatutako diseinatu eta gatazkak ikuspegi bateratu batetik jorratzen dira. Esperientzia desberdinen arabera, dinamiketan malgutasuna eta roletan argitasuna konbinatzeak inplikaturako eragile guztien parte-hartze dinamikoa sustatzen du, eta proiektuaren etapa bakoitzeko beharretara egokitzen da.

Proiektu horien arrakastak politiken integrazio eraginkorra ere eskatzen du, hainbat arlo eta sailarekin, tokiko beharrei modu integralean erantzungo dien esparru bateratu batean lan eginez. Azkenik, laguntza estrategikoa eta parte-hartze lidergoa ezinbestekoak dira konfiantza eraikitzeko, harremanak indartzeko eta baliabideak eta itzaropenak kudeatzeko. Elementu horiei esker, proiektuak bideragarriak izatea ez ezik, horiek inpaktu eraldatzailea eta iraunkorra izatea ere bermatzen da.

Kontzeptualizaziorako ekarpenak

Dokumentu honetan zenbait gako eskaintzen dira lankidetza publiko-sozialeko proiektuetako eta prozesuetako koordinazioarekin loturiko alderdiak ulertzeko eta kontuan hartzeko:

1. Borondate politikoa eta babes instituzionala.
2. Koordinazio-espazioak, elkarrizketarako laborategi gisa.
3. Politikak integratzea, ekintza bateratu eta koherente baterako.
4. Koordinazio-espazioetan bideratzeak duen egitekoa.
5. Zeharkako lidergoa eta parte-hartze lidergoa proiektu eraldatzaileetarako.
6. Benetako iraunkortasun baterako bidea: komunikazioa, baliabideak eta konfiantza.

1. Borondate politikoa eta babes instituzionala

Lankidetza publiko-sozialeko proiektuen egonkortasuna eta jarraitutasuna oinarri instituzional eta arau-emaila sendo batek ziurtatzen ditu, horrela prozesuek erabaki puntualak gainditzen baitituzte, koherentzia eta sendotasuna emanaz baterako ekintzari. Gainera, administrazioaren eta herritarren arteko harremana sendotzen du, epe luzeko beharrei eraginkortasunez erantzuteko eta gizarte-sarean ekimenek duten inpaktua indartzeko.

Lankidetza publiko-sozialeko proiektuak hasiera batean borondate politikoak bultzatzen ditu, baina arrakasta eta iraunkortasuna izateko, erakundeek babes sendoa eta arau-esparru irmoak behar dira. Egitura horiek denboran jarraipena izatea ziurtatzen dute, proiektuak lidergoetan edo lehentasun politikoetan izandako aldaketetatik babestuz eta horiek garatzeko behar diren laguntza teknikoak eta juridikoak emanez.

Legeria, akordioak edo ordenantzak bezalako araudi-esparruak batera jarduteko gidak dira, eta prozesuak bermatzeaz gain, administrazio-maila ezberdinen artean koordinazioa etengabea izatea errazten dute. Ekintzaren eta gelditasunaren inpaktuak ezagutzea giltzarria izan daiteke. Babes instituzional eta arau-mailako babes horren egiturak administrazioaren eta herritarren arteko erlazioa finkatzen du, eta legimititatea eta epe luzera erantzuteko gaitasuna ematen dizkio proiektuari.

Erakundeek euskarri hori gabe, proiektuak ezegonkortasunean geratzen direnez, hasierako bultzada desegin eta komunitatearentzat aurreikusitako onurak arriskuan jar daitezke. Arrisku hori areagotu egiten da neurri, konplexutasun eta iraupen handiagoko ekimenetan, iraunkortasuna eta koherentzia ezinbestekoak baitira inpaktu positibo iraunkorra lortzeko.

Zure proiektuan, **nola lagundu duzu proiektuaren lidergoak babes instituzional solidoa izan dezan? Zer-nolako arau-esparruak edo akordioak ezarri dira proiektuaren iraunkortasuna bermatzeko hainbat testuingurutan eta aldaketa politiko posibleen aurrean? Nola inplikatu dituzu arlo eta maila instituzional desberdinak lankidetzari sendotasun eta irismen handiagoa emateko?**

2. Koordinazio-espazioak, elkarriketarako laborategi gisa

Koordinazio-espazioak funtsezko zutabeak dira lankidetza publiko-soziala eraginkorra izan dadin. “Elkarriketarako laborategi” gisa funtzionatzen dute, eta administrazioak eta herritarrek helburu komunak eta konfiantzazko harremanak eraikitzen dituzte. Malgutasuna eta rolak argi eta garbi definitzea da gakoa, inplikaturako eragile guztiek modu aktiboan parte hartzeko aukera ematen baitu.

Gune horiek trukatzeko garbia eta eraikitzailea bideratzen dute, gatazkak oinarri komun batetik planifikatzea eta konpontzea gaitzen duen esparru partekatu bat ezarri. Rolaren egitura argiaren eta egokitze gaitasunaren bidez, eragile bakoitzak bere lekua aurkitzen du eta duen ikuspegiarekin laguntzen du, elkarrekiko ulermena indartuz eta lankidetza sendotuz. Proiektuaren fase bakoitzaren beharretara egokitutako malgutasunak elkarriketa etengabe aldatzen laguntzen du, bidean sortzen diren erronkei eta aukerei erantzunez.

Gatazken eta desadostasunen kudeaketa tresna eraldatzaile bihurtzen da, eta oinarritzak da baliabide kolektiboak indartzeko eta etengabeko hobekuntza sustatzeko. Tentsioak prozesu argi eta adostuekin lantzean, koordinazio-espazioak elkarrekin ikasteko aukera bilakatzen dituzte desberdintasunak, eta berehalako arazoak konpontzen dituzten irtenbideak ez ezik, konfiantza eta partekatutako helburuekiko konpromisoa indartzen dituzten irtenbideak ere sortzen dituzte. Ikuspegi horrek, berehalako arazoak konpontzeaz gain, elkarrekintza bakoitza lankidetza sendoago eta erresilienteago baterako urrats bihurtzen du.

Zure proiektuan, **zer-nolako aldaketak ezarri dira topaketa-espazioetan elkarriketa inklusiboago eta adierazgarriagoa bermatzeko? Nola lagundu dute koordinazio-guneen egitura edo malgutasunean egin diren doikuntzek eragile ezberdinen parte-hartze aktiboa hobetzen? Zer-nolako estrategiak erabili dira gatazkak ikasteko aukera bilakatzeko eta konpromiso kolektiboa indartzeko?**

3. Politikak integratzea, ekintza bateratu eta koherente baterako

Lankidetzako proiektuak eraginkorrak izan daitezen beharrezkoa da politikak integratzeko bidean aurrera egitea, administrazio-arloak eta herritarrak esparru komun baten barruan bat etor daitezen. Rolak definitzea, mugak ezartzea eta "joko-arauak" sortzea erabakigarria da, batzorde mistoek eta talde eragileek jarraipen partekatua eta adostutako printzipioak betetzea bermatzen duten bitartean.

Herritarren beharrei modu koherentean eta eraginkorrean erantzuteko, lankidetzako proiektuek koordinazio soila gainditu eta politikak benetan integratzeko eran eboluzionatu behar dute. Ikuspegi horrek, baterako lanaren koherentzia eta sendotasuna hobetzeaz gain, arlo ezberdinek eta herritarrek esparru komun eta lerrokatu batean aurrera egitea bermatzen du.

Politikak integratzea ez da bakarrik sailen artean informazioa partekatzea; integratzeak adostasunak lortzea eta tokiko premiak modu integralean jorratuko dituen ekintza-esparru partekatu batetik jardutea eskatzen du. Ikuspegi holistikoago edo sistemikoago batek komunitateak eralda ditzake, osasuna, hezkuntza eta hirigintza bezalako faktoreak aldi berean eta koordinatuta lantzeagatik. Helburu zehatzetik urrunen egon daitezkeen eta hura garatzeko beharrezkoak diren arloak inplikatu behar ditugu. Integrazio hori baliozkoa izan dadin, eragile bakoitzaren rola definitu behar ditugu, muga argiak ezarri eta lankidetzako gidatuko duten "joko-arauak" sortu, sailen arteko bikoiztasunak edo gatazkak murriztuz.

Arlo ezberdinetako pertsonak eta herritarrak dituzten batzordeek, talde mistoek edo talde motorrek proiektuaren jarraipen partekatua egitea ziurtatzen dute, hainbat ikuspegi emanez eta adostutako printzipioak betetzea zainduz. Hurbilen sentitzen garen alderdietatik hasita lagungarria izan daiteke eta zenbait tentsio atzeratzea, hitzartutako unean kontzienteki lantzeko.

Espazio horiek ixtea sortzea bezain garrantzitsua da. Behin funtzioa beteta, ekintza batzuk arlo espezifikoetara eraman daitezke edo horiek lehenesteari utzi, beste batzuk erakunde-kulturan sendotzen diren edo lan-ildo berrietara zabaltzen diren bitartean. Era horretan, egitura horiek eraikitzea edo desmuntatzea eraldaketa-prozesuaren zati integral bihurtzen da.

Zure proiektuan, **nola definitu dituzue adostasunak eta nola ezarri duzue eragile guztiak helburu berera bideratuko dituen esparru komun bat? Zer-nolako estrategiak erabili dira inplikaturako arlo guztiek era lerrokatuan lan egitea ziurtatzeko? Zer jardunbide arrakastatsu txiki ezarri dira talde eragilearekin eta koordinazioko eta zuzendaritzako beste organo batzuekin proiektua errazago garatzeko?**

4. Koordinazio-espazioetan bideratzeak duen egitekoa

Administrazioaren eta herritarren arteko konfiantza funtsezkoa da lankidetza eraginkorra izan dadin. Testuinguru horretan, bideratzaileek zeregin garrantzitsua betetzen dute bitartekari gisa; izan ere, komunikazio argia sustatzeaz gain, ahots guztiak entzuteko moduko ingurune inklusiboa sortzen dute, eta prozesuak egonkortasun nahikoa lortu arte egoten dira, taldeak kohesionatuta, konprometituta eta modu autonomoan aurrera egiteko prest izatea ziurtatuz.

Bideratzearen rola pieza nagusia da koordinazio-espazioetan, batez ere proiektuen hasierako etapetan, itxaropenak eta helburuak hain lerrokatuta ez izateagatik. Bideratzaileek aldean arteko zubi-lanak egiten dituzte, elkarrekiko konfiantza eraikitzen laguntzeaz gain, komunikazio argia ezartzen eta eragile guztiak baloratuak sentituko diren ingurune inklusibo bat sustatzen baitute.

Gatazketako bitartekaritzaz aparte, bideratzeak zeregin estrategikoa du lankidetza-prozesuak modu ordenatuan eta fase bakoitzaren beharretara egokituta aurrera egingo duela bermatzeko. Esperientziaren arabera jakin badakigu, babestuko duten barruko edo kanpoko baliabiderik gabe, prozesua kaltetua izan daitekeela koordinaziorik gabe, eta horrek arriskuan jartzen ditu proiektuaren egonkortasuna eta iraunkortasuna. Bideratzeak aktibo egon behar du, harik eta proiektuaren barne-mekanismoak beren buruari eusteko bezain sendoak izan arte. Laguntza horri esker, administrazioaren eta herritarren arteko harremanak finkatu daitezke, lankidetza-lanaren jarraitutasuna eta egonkortasuna epe luzera ziurtatuz.

Bideratzeak, halaber, balioa gehitzen du, prozesu- eta harreman-trebetasunak integratzeagatik, lan teknikoa talde-dinamikak eta elkar ulertzea indartzen dituzten ikuspegiekin osatuz. Beharrezkoa da diziplina desberdinetako ezagutzak konbinatzea, rolen eta funtzioen mugak errespetatzea eta erabaki-eremuetan argitasunez jokatzeko. Era horretan, inplikaturako alderdiek talde bakar gisa lan egin dezakete, helburu komunekin eta erabaki-eremu argiarekin.

Zure proiektuan, **zer-nolako estrategiak erabili dituzu bideratzearen roletik administrazioaren eta herritarren arteko konfiantza sendotzeko? Nola ziurtatzen duzu bitartekotza eraginkorra izatea proiektuaren fase kritikoetan? Zer adierazle erabiltzen dituzu prozesua kanpoko bideratzerik gabe eusteko prest dagoela zehazteko?**

5. Zeharkako lidergoa eta parte-hartze lidergoa proiektu eraldatzaileetarako

Ikuspegi estrategikoa harreman-trebetasunekin konbinatzen duen lidergoa funtsezkoa da lankidetza-proiektuetan hainbat eragileren arteko lankidetza sustatzeko. Lidergo mota horrek aukera ematen du ikuspegiak integratzeko, taldeak modu eraginkorrean kudeatzeko eta konfiantzazko inguruneak eraikitzeke, prozesu inklusiboak eta helburu komunetara bideratuta daudenak sustatuz.

Zeharkako eta parte hartzeko lidergoaren ondorioz, lankidetza publiko-sozialeko proiektuak modu koherentean garatzen dira, eta norabide argia eta partekatua izaten dute. Erabakiak hartzeko prozesuan eragile guztiak inplikaturata eta errespetaturata sentitzea bermatzeaz gain, konfiantza sortzen du, eta hainbat profilaren arteko lankidetza errazten du.

Manlleun "L'Erm Auzoa Hobetzeko Plana" proiektuarekin izandako esperientzian, alkatetzaren lidergoa funtsezkoa izan zen arloen arteko lankidetza eta koherentzia sendotzeko nahiz herritarrekiko konfiantzazko harremanak eraikitzeke. Lidergo horrek, trebetasun teknikoak izateaz gain, harreman-dimentsio sendoa izan behar du, taldeen kudeaketan, komunikazio eraginkorrean, enpatian eta gatazken ebazpenean gaitasunak izatearekin batera. Trebetasun bigun horiek lotura esanguratsuak sortzen dituzte agente ezberdinen artean, eta errespetuzko eta lankidetzako giroa sustatzen dute, konpromiso eta inplikazio kolektiboa indartzeko.

Zeharkako lidergoak parte-hartzearen katalizatzaile moduan jotzen du, eta erabakiak modu inklusiboan hartzea eta inplikaturako guztien ikuspegiak islatzea ziurtatzen du. Ikuspegi horren bitartez, proiektuaren etapa bakoitzari zentzua ematen dion eta taldearen kohesioa indartzen duen kontakizun komun bat eraiki daiteke. Ikuspegi eta helburu desberdinak kontuan hartzean, lankidetza-dinamika bat sortzen da, eta koordinazio operatiboa gairatzen eta proiektuaren emaitzak aberasten ditu. Azkenik, era horretako lidergoak bermatu behar du lankidetza-prozesuek modu koherentean eboluzionatu behar dutela, eragile guztien inplikazio aktiboa eta iraunkorra sustatuz.

Zure proiektuan, zer-nolako estrategiak erabiltzen dituzu taldeetan zeharkako lidergoa finkatzeko? Nola garatzen dituzu trebetasun bigunak lidergoan dauden pertsonengan, kohesioa eta lankidetza hobetzeko? Zer urrats jarraitzen dituzu eragile bakoitzaren ikuspegi eta helburu desberdinak bilduko dituen kontakizun inklusiboa eraikitzeke?

6- Benetako iraunkortasun baterako bidea: komunikazioa, baliabideak eta konfiantza

Lankidetzako proiektuak iraunkorrak izateko, neurri handi batean, baliabideak eta herritarren itxaropenak behar bezala kudeatu behar dira. Baliabideak itxaropenetara egokitzeak frustrazioak saihesten ditu eta motibazio kolektiboa mantentzen laguntzen du. Gardentasuna eta komunikazio argia funtsezko zutabeak dira konfiantza eraikitze, konpromisoa indartzeko eta proiektua epe luzera arrakastatsua izateko.

Lankidetzak publiko-sozialeko proiektuak iraunkorrak izateko eta nahi diren emaitzak lortzeko alderdi garrantzitsu bat da baliabideak eta inplikaturako pertsonen itxaropenak kudeatzea. Baliabideak herritarren eta inplikaturako eragilearen itxaropenetara egokitu behar dira, frustrazioak saihestuz eta proiektuaren garapenarekiko konpromisoa indartuz.

Manlleuko (PMBE) adibideak agerian uzten du garrantzitsua dela baliabideak eta herritarren itxaropenak modu argi eta gardenean kudeatzea. Era horretan, dauden baliabideei buruzko komunikazio on batek gaizkiulertuak prebenitzen laguntzen duela eta herritarrek prozesuan duten konfiantza indartzen duela nabarmentzen du. Kasu honetan, zurrumurruak kudeatzeko protokoloa erabili zen edozein gaizkiulertu modu proaktiboan jorratzeko, herritarrek proiektuaren benetako helburuak ulertzea eta horiekin lerrokatuta mantentzea ziurtatzeko (adibide hori xehetasun handiagoarekin garatuko dugu Gakoen atalean).

Itxaropenak kudeatzeak baliabideen inguruan gardena izatea eskatzen du eta proiektuak benetan zer-nolako mugak eta aukerak dituen jakinaraztea, parte-hartzaile bakoitzaren nahiak doituz. Puntu honetan, barne-komunikazioa (inplikaturako pertsonen artekoa) eta kanpo-komunikazioa (hartzaile espezifikoak eta herritarrak) zaindu behar dira. Horrela, informazioak egiazkoa, argia, erraza (baina osoa) eta eskuragarria (hizkuntzei eta sarbideari dagokienean) izan behar du. Gardentasun horrek konfiantzazko harremanak eraikitzea eta prozesuak modu koherente eta iraunkorrean aurre egiten laguntzen du. Gainera, partekaturiko kontakizuna eta alderdi guztiek ulertzeko moduko estrategiak behar ditugu.

Zure proiektuan, zer-nolako neurriak hartu dituzu baliabideak sortutako itxaropenekin orekatzeko? Zer tresnaren bidez kudeatzen dituzu herritarren itxaropenak modu argi eta eraginkorrean? Nola sustatzen duzu gardentasuna baliabideen kudeaketan, konfiantza eta parte-hartze aktiboa indartzeko?

KOORDINAZIOARI BURUZKO GAKOAK

Lankidetza publiko-sozialeko proiektuetan eta prozesuetan inplikaturako eragileen eta sailen arteko koordinazioa ulertzen eta bideratzen lagun dezaketen erreferentziak eta/edo tresnak.

Hiri-berroneratzeko koordinazioa: Manlleuko jardunbide egoki baten kasua

"L'Erm Auzoa Hobetzeko Plana -PMBE-", Manlleu (2004-15) adibideak nabarmen erakusten digu koordinazio-espazioak nola eralda dezaketen proiektu konplexu bat, prozesu integratzaile eta parte-hartzaile bihurtzeko. Kataluniako Generalitateak babestuta, "Auzoen Legearen" bidez, Planaren helburua izan zen eremu bat biziberritzea, 60ko hamarkadan sortu zenetik azpiegitura eta gizarte-kohesioaren aldetik erronka esanguratsuei aurre egin behar izan baitie.

Proiektuaren garapenean, udal-zerbitzu guztiak inplikatu ziren, hirigintzatik hasi eta ekonomiaren sustapenera bitarte, eta herritarren eta gizarte-erakundeen parte-hartze aktiboari eman zitzaion lehentasuna. Hasieratik, koordinazio-espazio ugari sortu ziren funtzio espezifikoekin: batzuk zeharkakoak eta baterako sorkuntzakoak; beste batzuk operatiboak; eta beste batzuk herritarrei irekiak. Guztiek ezaugarri erabakigarriak zituzten: malgutasuna, irekitasuna eta hierarkia gutxiko diseinua, lankidetza sustatzen zuena. Gainera, Udalaren barruko erakunde autonomo batek koordinatzaile-lanak egin zituen, elkarriketak lotuz eta kohesioa ziurtatuz.

Proiektuan, alkatetzaren lidergoa funtsezkoa izan zen, zeharkako lanerako legimititatea eta indarra eskaini baitzituen. Era berean, lehen hilabeteetan, bizikidetza-plan bat diseinatzeko aritu ziren, eta teknikariek, adituek eta auzoetako ordezkariak parte hartu zuten, pertsona guztien ahotsak hasieratik entzungo zirela bermatuz.

Prozesu honek agerian uzten du hiri-berroneratzeak aldaketa fisikoak ez ezik, lan egiteko, komunikatzeko eta erabakiak modu kolektiboan hartzeko moduak eraldatzea ere eskatzen duela.

www.barrierm.cat/content-management/3/

Zurrumurruak kudeatzea, ondoezak prebenitzea

PMBEn zurrumurruak ugaritu zirenez, Manlleuko proiektuko taldeak zurrumurruak kudeatzeko protokolo espezifiko garatu zuen, prozesuan gardentasuna eta konfiantza sortuz. Zurrumurruen kontrako protokoloa tresna estrategikoa da krisi sozialeko testuinguruetan zurrumurruak desaktibatzeke.

Metodologian oinarritako urratsak biltzen dira: zurrumurruaren izaera ezagutzea, inpaktua ebaluatzea, jatorri-fokuak identifikatzea eta informazio eta emozio kontranarratiboak garatzea. Funtsezko osagaia da tokiko eragileek parte hartzea, faltsukeriei aurre egiteko mezu positiboak eta egiazkoak zabaltzen baitituzte.

Erreminta horrek ahalmena du tentsio sozialak desaktibatzeke, bizikidetzaz sustatzeko eta erakundearen konfiantza indartzeko. Eredu horrek zeharkakotasunak duen garrantzia ere azpimarratzen du: eragile guztiek informatuta eta prestatuta egon behar dute egoera kritikoetan bozeramaile izateko.

Era berean, zurrumurruen kontrako Euskadiko estrategiak, ZAS!-ek bultzatutakoak, zurrumurruen aurka borrokatzeak harreman komunitarioak hobetzeaz gain, narratiba integratzailea sustatzen duela erakutsi du.

Bi esperientzien arabera, nabarmenak dira egiaztatutako informazioaren eta sinesgarria denaren boterea eta elkarrizketa, desinformazioari aurre egiteko zutabe gisa. Horrelako tresnak aplikatzeak gatazka sozialak kudeatzen laguntzen du, hainbat testuingurutan eta testuinguru dinamikoetan kohesioa hobetuz.

<https://bherria.eus/eu/documentos/zurrumurruetarako-eta-zurrumurruetarako-eta-gizarte-krisiko-egoeretarako-protokoloa/>

<https://zas.eus/eu/zas>

Ongizatea eta osasuna sortzeko partaidetzako gida

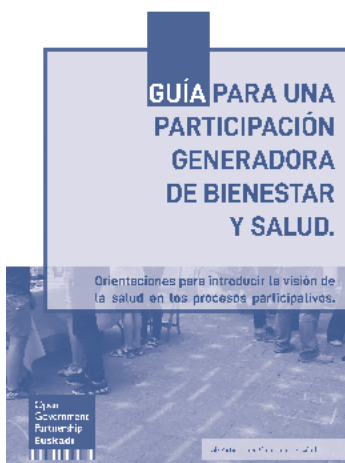
Euskal testuinguruan, "[Ongizatea eta Osasuna sortzeko Partaidetzako Gidak](https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/participacion_comunitaria/es_def/adjuntos/GUIA-ILab-CAST-Def.pdf)" erakusten du osasun- eta ongizate-arloko proiektuetako lankidetza gizarte-kohesioaren katalizatzaile bat izan daitekeela, herritarrak osasun publikoko politiken diseinuan eta betearazpenean integratuz.

Gidak herritarren kontsulta hutsa gainditzeko parte-hartze prozesuak sustatzen ditu. Erakunde publikoen, sozialen eta akademikoen ekarpenekin egin da gida, eta esperientzietan oinarritzeaz gain, ongizate kolektiboaren hobekuntzan parte-hartzeak duen zeregina nabarmentzen du. Gainera, harremanetan aniztasuna, autonomia eta kalitatea bezalako printzipioak sartzen ditu, koordinazio-espazio eraginkorrak egituratzeko.

Gidak estrategia praktikoak proposatzen ditu, koordinazio-espazioetan kolektibo guztiak sartzea bermatzeko, bereziki ahulenak. Horrez gain, autokudeaketa sustatzeko, eragileen artean konfiantza eraikitzeke eta erakundeek eta herritarren helburuak lortzeko tresnak eskaintzen ditu. Osasun-, hirigintza- eta hezkuntza-arloko proiektuetan aplikatu daitezke, prozesu inklusiboagoak eta iraunkorragoak lortzen lagunduz.

Era berean, Manlleuko esperientziaren arabera, PMBE Planak agerian uzten du koordinazio-espazioek horren eragina handitu dezaketela, udal-zerbitzu ugari barne hartzean (tartean, hirigintza edo ingurumena), eta herritarren parte-hartze aktiboa sustatzen dutela. Bi ereduak erakusten dute zeharkako lana eta elkarrekiko konfiantza funtsezkoak direla proiektu eraldatzaileak lortze aldera.

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/participacion_comunitaria/es_def/adjuntos/GUIA-ILab-CAST-Def.pdf

Tresna soziograma: lurraldeko eragileak eta haiek batzen dituzten harremanak ezagutzea

Soziograma bereziki baliagarria da koordinazio-espazioetarako; izan ere, administrazio publikoak, erakunde komunitarioak eta herritarrak bezalako eragileen arteko elkarrekintzak mapatzeko aukera ematen du. Harreman horiek bistaratzearekin funtsezko konexioak, hobetzeko arloak eta aliantza posibleak errazago hauteman daitezke, plangintza eta kohesioa optimizatuz partekatutako proiektuetan.

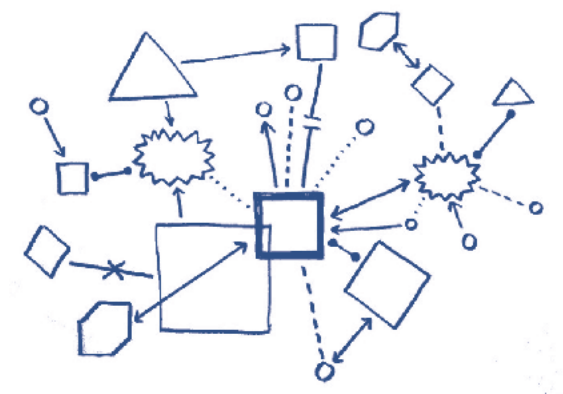
1930eko hamarkadan sortu zuen **Jacob Levy Morenok**, soziometriaren aitzindariak, eta, hasiera batean, hezkuntza- eta lan-testuinguruetan erabili zen talde-dinamikak aztertzeako, liderrak identifikatzeko eta gatazka-eremuak detektatzeko.

Espazio horietan [soziograma bat eraikitze](#)ko, honako hauek egin behar dira:

- **Helburuak definitzea.** Aztertu nahi diren dinamikak ezartzea.
- **Datuak biltzea.** Harremanei eta lehentasunei buruzko inkestak edo elkarrizketak egitea.
- **Grafikoki irudikatzea.** Eragile bakoitzari nodo bat esleitzea eta konexioak islatzen dituzten lerroak marraztea, lotura-motak bereiziz.
- **Emaitzak aztertzea.** Espazioaren eraginkortasunean eragina izan dezaketen liderrak, azpitaldeak, eragile isolatuak eta patroiak identifikatzea.

Soziograma ekimen beraren fase desberdinetan eta/edo mugarri edo zeregin zehatzetarako egin eta berrikus daiteke. Hurbiltzeko modu on bat da mapa simple bat egitea, kasu bakoitzean zer bilatzen duten eta prozesuan zer ekarpen egin dezaketen adieraziz. Modu horretan, harreman arinak edo blokeatuak eta mendekotasun(arteko) mailak identifikatu behar dira; zer aukera, osagarritasun, gainjartze edo interes-gatazka hautematen diren ikusi; eta prozesuan zer eragile falta daitezkeen eta sartu behar diren ikertu.

<https://es.wikipedia.org/wiki/Sociometr%C3%ADa>
<https://www.colaborabora.org/dibujar-un-sociograma/>

Talde eragile bat aktibatzea: koordinazioaren paradigma

Administrazio Publikoaren eta herritarren arteko lankidetza-proiektuen elementu baliotsuenetako bat talde eragilea da. Aski ezaguna izan arren, alderdi horri erreparatu nahi diogu, eragile publiko eta sozialen koordinazio- eta artikulazio-espazio gisa duen garrantziarengatik, kohesio komunitarioa eta lankidetza-prozesuen legitimitatea indartzen baititu. Behar bezala ezarriz gero, proiektuek komunitatearen benetako beharrei erantzutea ziurtatzen du tresna honek, prozesu inklusiboak eta iraunkorrak sustatuz.

Talde eragilea funtsezko herritar-espazioa da lankidetza publiko-sozialeko prozesuetan, eta administrazioarekin eta talde teknikoekin batera lan egiten duten pertsonak osatzen dute, proiektu kolektiboak diseinatzeko eta gauzatzeko. Horren funtzioa da erabaki bateratuak hartzea, parte-hartzea dinamizatzea eta inklusioa bermatzea.

Talde eragilearen osaera ere gakoetako bat eraginkorra izan dadin, komunitatearen aniztasuna adierazi behar baitu, profil, sektore eta gaitasun desberdinetako pertsonak sartuz. Auzoetako liderrak, gazteak, adinekoak eta erakundeetako ordezkariak bezalako eragileak bertan izateak ikuspegi inklusiboa izatea bermatzen du. Gainera, garrantzitsua da genero-oreka eta belaunaldien arteko parte-hartzea sustatzea, lurraldearen aniztasuna islatzearren.

Talde eragileen potentzialtasunak handiak dira. Elkarrekin ikasteko guneak dira, konfiantza indartu eta proiektuen iraunkortasuna bermatzen dute, baita talde teknikoak jada bertan ez daudenean ere. Taldearen izaera inklusiboak ziurtatzen du erabakiak legitimoak izatea eta tokiko beharrek bat etortzea.

Talde eragile bat inplementatzeko, ondorengo urratsak jarraitzea gomendatzen da:

- **Helburu argiak definitzea.** Taldearen funtzioa eta jomugak mugatzea.
- **Aniztasuna sustatzea.** Komunitate osoa ordezkatzeko ziurtatzea.
- **Parte hartzeko metodologietan prestatzea.** Parte-hartzaileak tresna eta prozesuetan gaitzea.
- **Arau argiak ezartzea.** Autokudeaketa eta adostasuna erraztea.
- **Bizikidetza zaintzea.** Tarteka bilerak antolatzea harremanak indartzeko.

www.revistaprismasocial.es/article/view/5176/5719

Abenduak 2024 diciembre
www.bherria.eus